

ХЕРСОНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

IV Міжнародна науково-практична конференція

01-02 червня 2022 року

MODERNIZATION OF ECONOMY: CURRENT REALITIES, FORECAST SCENARIOS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

IV International scientific-practical conference

01-02th of June 2022

**Херсон – Хмельницький, 2022
Kherson – Khmelnytskyi, 2022**

Секція: ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ
Section: FINANCE, BANKING, INSURANCE

Добриніна Л.В.

*к. е. н., старший викладач кафедри фінансового менеджменту
та фондового ринку,
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса, Україна*

ЗНАЧЕННЯ ОСОБИСТОГО СТРАХУВАННЯ

Страховання є однією із ланок фінансової системи. Це – одна з найдавніших категорій суспільних відносин. В свою чергу особисте страхування є однією із галузей страхування. Воно пов'язане із організацією забезпечення страхового захисту особистих доходів громадян у результаті настання ризиків, які можуть погрожувати їхньому життю або стану здоров'я. Особисте страхування має безпосереднє відношення до особливої сфери процесу відтворення (відтворення робочої сили) і зумовлене ризиковим характером діяльності людей різної професійної спрямованості та підвищеним ступенем ризику, який визначається безліччю факторів (погіршення стану навколишнього природного середовища, зростання числа явищ криміногенного характеру, низька якість продуктів харчування, низький рівень медичного обслуговування населення і т. д.).

Особисте страхування можна визначити як галузь страхової діяльності, яка має на меті надання певних послуг як фізичним (окремим громадянам, членам їхніх сімей), так і юридичним особам (наприклад, страхування працівників за рахунок коштів підприємств від нещасних випадків). Ці послуги передбачають страховий захист страхувальників (застрахованих) у разі настання несприятливих подій для їхнього життя і здоров'я.

Особливістю цієї галузі порівняно з іншими є те, що об'єкти особистого страхування (життя, здоров'я, працездатність людини) не мають вартісної оцінки. Тому вважається, що в особистому страхуванні не відбувається компенсації матеріальної шкоди, а виплати страховика на користь страхувальника (застрахованого) або його родини мають характер фінансової допомоги.

Договір особистого страхування регулюється Законом «Про страхування» без виділення окремих видів страхування. Разом з тим, на практиці існують деякі види договорів особистого страхування зі своїм особливим режимом.

Страховання життя, як відомо, є видом особистого довгострокового страхування. Воно передбачає, взяття страховиком на себе зобов'язання виплатити обумовлену суму після настання страхового випадку.

В той же час страхувальник зобов'язується вчасно та безперебійно вносити страхові платежі. Причиною виникнення відносин у сфері страхування життя є наявність страхового ризику втрати життя чи працездатності, виникнення фінансових проблем після досягнення пенсійного віку або інших непередбачуваних подій.

Страховання життя спрямоване на вирішення вищезазначених подій шляхом компенсації фінансових втрат.

Виокремлення страхування життя від ризикового зумовлене наявністю у першому фундаментальних відмінностей та особливостей, а саме:

- всі угоди зі страхування життя укладаються на довготривалий період;
- ймовірність настання страхового випадку (смерті) зростає разом з віком страхувальника;
- страхування життя забезпечує не тільки покриття ризику, але й нагромадження коштів;

- найпоширенішим видом страхового покриття є фіксована сума;
 - вартість життя або здоров'я не піддається грошовій оцінці, тому страхова сума визначається за згодою страховика та страхувальника [1].

Аналізований вид страхування має дуже важливе значення для держави та суспільства. Адже резерви, що сформовані страховиками за рахунок внесків за договорами страхування життя, призначені виключно для виплат страхових сум, які відтерміновані у часі, і стають вагомим джерелом зростання інвестицій в економіку. Таким чином, цей вид страхової діяльності забезпечує інвестування коштів у економіку на тривалий термін, а страховикам та страхувальникам – додаткові доходи. При цьому інвестиційний потенціал страховиків, що надають послуги зі страхування життя, зростає із розширенням кола страхувальників.

Окрім цього, страхування життя, зменшуючи економічний тиск на державний бюджет, доповнює державну систему соціального захисту, додає страхувальникам та застрахованим впевненості у їх власному майбутньому та майбутньому їхніх нащадків, а також змушує задумуватись про безпеку власного життя завдяки реалізації превентивної функції, а саме «обмеження в договорі щодо виплат у випадку самогубства та зі страхових випадків, які відбулися в стані алкогольного і наркотичного сп'яніння» [3]. Нагромаджені завдяки страхуванню життя кошти для виплати майбутніх пенсій, оплати витрат на навчання, весілля та інші події, сприяють тому, щоб кожний громадянин реалізував свої можливості і задовольнив потреби.

З метою оцінки реалізації інвестиційної функції страховиками, що спеціалізуються на страхуванні життя, проведемо аналіз обсягів сформованих ними страхових резервів і напрямів їх розміщення в дохідні активи.

Таблиця 1. Страхові резерви страхових компаній зі страхування життя на 30 вересня з 2017 по 2021 роки

№	Назва компанії	2017, тис. грн.	2018, тис. грн.	2019, тис. грн.	2020, тис. грн.	2021, тис. грн.	Темп 2021/2017, %
1	Тас	1 972 221	2 211 669	2 337 783	2 815 023	3 104 103	57,4
2	Мет лайф	1 670 736	2 035 255	2 562 628	3 197 023	3 964 710	237,3
3	Уніка життя	565 520	690 761	824 699	846 843	910 471	61
4	Рзу Україна страхування життя	548 322	604 880	733 464	934 201	1 132 438	206,52
5	Аха страхування життя	16 494	23 793	35 099	58 153	62 339	377,95

Джерело: складено на основі [2]

Як видно з табл. 1., впродовж 2017-2021 рр. резерви, які формують компанії зі страхування життя, характеризуються позитивною динамікою. Показники їхніх обсягів зросли у 2021 р. порівняно з 2017 р. більше як у 2 рази. Зміна резервів зі страхування життя за 2017-2021 рр. представлена у табл. 1.

Така ситуація є сприятливою для довгострокових інвестицій та може позитивно вплинути на структуру інвестиційного портфеля. Але цей сегмент ринку в основному представлений великими світовими компаніями, з одного боку це сприяє поширенню страхової культури в нашій країні, створенню нової лінійки страхових продуктів, запровадженню ефективних прийомів ризик-менеджменту, методики продаж, грамотному управлінню інвестиційним портфелем та підвищує конкурентоспроможність вітчизняної

страхової системи, з іншого боку отримані під час діяльності доходи цих компаній не вкладуються в розвиток української економіки, а виводяться за межі держави.

Розвинена система особистого страхування компенсує недостатність державних соціальних гарантій, що надаються в рамках соціального забезпечення і соціального страхування, доповнює їх до максимально можливих в сучасних умовах стандартів [1].

Особливістю цієї галузі є поєднання в ній усіх видів страхових послуг, що забезпечують страховий захист життя, здоров'я осіб та дозволяють накопичувати додаткові пенсії.

На відміну від засобів страхування майна, засоби особистого страхування не мають оцінки. У зв'язку з цим вважається, що особисте страхування не відшкодовує страхові збитки, матеріальні збитки, а виплати страховику на користь страхувальника або його сім'ї є фінансовою допомогою, за допомогою якої останні намагаються запобігти фінансовим труднощам, які виникають у зв'язку зі смертю або інвалідністю.

Список літератури

1. Куряча Н. В. Сучасний стан розвитку ринку особистого страхування в Україні URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/50_2020_ukr/43.pdf
2. Статистика страхового ринку. *Фориншурер*. URL: <https://forinsurer.com>.
3. Стецюк Т. І. Сутність страхування життя: значення, функції, ризики. *Наука й економіка*. 2015. Вип. 1. С. 154-160.

Іоргачова М.І.

*к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансового менеджменту
та фондового ринку,
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса, Україна*

Подорванова В.В.

*студентка,
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса, Україна*

ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах функціонування бізнесу створення та розробка ефективної фінансової стратегії є вкрай важливим аспектом забезпечення довгострокового сталого економічного зростання.

Сьогодні вчені приділяють пильну увагу фінансовій стратегії, однак чіткого визначення цього терміну немає, залишається дискусійним питання про його місце та роль у діяльності компаній.

Одні дослідники вважають фінансову стратегію важливою частиною розробки загальної стратегії розвитку бізнесу, інші вважають це одне з основних функцій фінансового менеджменту. Управлінський облік має всі інструменти та механізми для задоволення інформаційних потреб користувачів на всіх рівнях управління, включаючи розробку фінансової стратегії.

Нині все більше компаній усвідомлюють необхідність свідомого довгострокового управління фінансовою діяльністю на основі наукової методології для передбачення її напрямів і форм, адаптації до загальних цілей розвитку бізнесу та мінливих умов